

Міністерство внутрішніх справ України
Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет внутрішніх справ
Науковий парк «Наука та безпека»

СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ ПРАВОВОГО, ЕКОНОМІЧНОГО ТА СОЦІАЛЬНОГО РОЗВИТКУ ДЕРЖАВИ

Тези доповідей
Х Міжнародної науково-практичної конференції,
присвяченої 27-й річниці створення Харківського національного
університету внутрішніх справ

(м. Харків, 19 листопада 2021 р.)

Харків 2021

УДК [340.12:330.101:342.734](477)
С91

*Друкується за рішенням оргкомітету
відповідно до доручення Харківського національного університету
внутрішніх справ від 30.08.2021 № 103*

- Сучасні** проблеми правового, економічного та соціального розвитку держави : тези доп. X Міжнар. наук.-практ. конф., присвяч. 27-й річниці створення Харків. нац. ун-ту внутр. справ (м. Харків, 19 листоп. 2021 р.) / МВС України, МОН України, Харків. нац. ун-т внутр. справ, Наук. парк «Наука та безпека». – Харків : ХНУВС, 2021. – 340 с.

У збірнику вміщено тези доповідей учасників конференції за такими напрямками: гуманітарні аспекти соціального розвитку держави; сучасні проблеми правової системи України; протидія злочинам правоохоронними органами; економічна безпека держави та суб'єктів господарювання.

УДК [340.12:330.101:342.734](477)

Матеріали друкуються за рішенням оргкомітету конференції, викладені в авторській редакції з незначними коректорськими правками. Відповідальність за точність поданих фактів, цитат, цифр і прізвищ несуть автори. Електронна копія збірника безоплатно розміщується у відкритому доступі на сайті Харківського національного університету внутрішніх справ (<http://www.univd.edu.ua>) у розділі «Наука», сторінка «Конференції, семінари та круглі столи», а також у репозитарії ХНУВС (<http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/>)

ЗМІСТ

ПАВЛІЧЕНКО К. В.	
ВІТАЛЬНЕ СЛОВО	16
ТАТАРОВ О. Ю.	
ВІТАЛЬНЕ СЛОВО	17
ЄФРЕМОВА І. О.	
ВІТАЛЬНЕ СЛОВО	18
БАКУМОВ О. С.	
ВІТАЛЬНЕ СЛОВО	19
СИНЕГУБОВ О. В.	
ВІТАЛЬНЕ СЛОВО	20
ЦУЦКІРІДЗЕ М. С.	
ВІТАЛЬНЕ СЛОВО	21
БАНДУРКА О. М.	
ВІТАЛЬНЕ СЛОВО	22
ГУСАРОВ С. М.	
ВІТАЛЬНЕ СЛОВО	23
СОКУРЕНКО В. В.	
ВІТАЛЬНЕ СЛОВО	24
СУЧАСНИЙ СТАН ПОПЕРЕДЖЕННЯ ЗЛОЧИНІВ, ПОВ'ЯЗАНИХ З НЕЗАКОННИМ ПОВОДЖЕННЯМ ЗІ ЗБРОЄЮ, БОЙОВИМИ ПРИПАСАМИ АБО ВИБУХОВИМИ РЕЧОВИНАМИ	25
ШВЕЦЬ Д. В.	
ГОТОВНІСТЬ ДО ІННОВАЦІЙ І ПРОГНОСТИЧНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ МАЙБУТНІХ ПОЛІЦЕЙСЬКИХ	26

СЕКЦІЯ 1. ДЕРЖАВНИЙ СУВЕРЕНІТЕТ УКРАЇНИ. БЕЗПЕКА ТА ПРАВОПОРЯДОК

АЛЕКСЄЄВА-ДАНИЛЕНКО Ю. В.	
КРИМІНАЛЬНИЙ ПРОСТУПОК: ПЕРСПЕКТИВИ ІСНУВАННЯ	29
БАЛАЦ А. О., РОМАНІВ Р. Р.	
КЛЮЧОВІ МОМЕНТИ ПІДГОТОВКИ ПРАЦІВНИКІВ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ, ЩО СТОСУЮТЬСЯ ЗАСТОСУВАННЯ ВОГНЕПАЛЬНОЇ ЗБРОЇ	31
БАНДУРКА І. О.	
ГАРАНТІЇ ЗАХИСТУ НЕПОВНОЛІТНЬОГО ПІДОЗРЮВАНОГО, ОБВИНУВАЧЕНОГО ПІД ЧАС ПРОВЕДЕННЯ ДОПИТУ	32
БАНДУРКА С. С.	
ДО ПИТАННЯ ПРО БЕЗОПЛАТНУ ПРАВОВУ ДОПОМОГУ	34
БЕЗПАЛОВА О. І.	
ОСОБЛИВОСТІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ МІСЦЕВОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ БЕЗПЕКИ В РЕЗУЛЬТАТІ ЗАПРОВАДЖЕННЯ ПРОЄКТУ «ПОЛІЦЕЙСЬКИЙ ОФІЦЕР ГРОМАДИ»	37
БЕЗУСА Ю. О.	
ПРОБЛЕМАТИКА ОЦІНОЧНИХ ПОНЯТЬ У ПРАВІ В РАДЯНСЬКІЙ ЮРИСПРУДЕНЦІЇ ДРУГОЇ ПОЛОВИНИ ХХ СТ.	41

ШАТРАВА С. О., ПОГОРІЛЕЦЬ О. В.	
МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД ЗАСТОСУВАННЯ СПЕЦІАЛЬНИХ ЕКОНОМІЧНИХ ТА ІНШИХ ОБМЕЖУВАЛЬНИХ ЗАХОДІВ (САНКЦІЙ)	245
ЯРОШЕНКО А. С., ДОБОШ В. В.	
ПРАВОВІ АСПЕКТИ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ В ЕКОЛОГІЧНІЙ СФЕРІ.....	247
ЯРОШЕНКО А. С., УСАТЕНКО В. В.	
АКТУАЛЬНИЙ СТАН ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ СУЧАСНИХ ПІДПРИЄМСТВ	249
BRIN P., NEHME M.	
MANDATORY APPLYING OF CORPORATE SOCIAL RESPONSIBILITY CONCEPT	251
PARSHYNA M. Yu.	
TYPES AND SOURCES OF THREATS OF ECONOMIC SECURITY OF MODERN ENTERPRISES	253
PETCHENKO M. V., LYTOVCHENKO T. A.	
THE ASSESSMENT OF THE COMPETITIVENESS OF UKRAINE UNDER THE CONDITIONS OF A COVID-19 PANDEMIC.....	254
TELNOVA H. V., BYTSIUK V. V., KHODIN D. S.	
METHODOLOGICAL APPROACH TO FORECASTING THE ENERGY INTENSITY OF UKRAINIAN INDUSTRY	256

СЕКЦІЯ 4.

ГУМАНІТАРНІ АСПЕКТИ СОЦІАЛЬНОГО РОЗВИТКУ ДЕРЖАВИ

БІЛЕЦЬКА Т. В.	
СОЦІАЛЬНІ НАСЛІДКИ РОСІЙСЬКОЇ ГІБРИДНОЇ АГРЕСІЇ ДЛЯ СУЧАСНОГО УКРАЇНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА	260
БОБРО Н. В.	
ОЦІНКА СТАНУ ПОЛІТИКИ РІВНИХ МОЖЛИВОСТЕЙ: РЕЗУЛЬТАТИ СОЦІОЛОГІЧНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ (НА ПРИКЛАДІ ХНУВС)	262
ГАНАБА С. О.	
ГРОМАДЯНСЬКЕ СУСПІЛЬСТВО ТА СОЦІАЛЬНА ДЕРЖАВА: МІРА ВЗАЄМОДІЇ	265
ГІРЕНКО С. П.	
МЕТОДОЛОГІЧНІ ОРІЄНТИРИ ВПРОВАДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙНОЇ МОДЕЛІ КОНФЛІКТОЛОГІЧНОЇ ОСВІТИ	266
ГОЛОВКО О. В., ПРОТАСОВА Д. С.	
ОСОБЛИВОСТІ ГРОШОВОГО ОБІГУ ДОБИ УКРАЇНСЬКОЇ РЕВОЛЮЦІЇ 1917–1921 РР.	269

ГОЛОПИЧ І. М.	
КУЛЬТУРА МОВИ ПРАВООХОРОНЦІВ	
ПРАВОВОГО СТАТУСУ БІЖЕНЦІВ В УКРАЇНІ.....	270
ГОЛУБ В. М.	
ПРАВА І СВОБОДИ ЛЮДИНИ – ВАЖЛИВА СКЛАДОВА	
ПРАВОВОГО СТАТУСУ БІЖЕНЦІВ В УКРАЇНІ.....	272
ГРИЩЕНКО Н. В.	
ІМІДЖ ПОЛІЦІЇ ЯК СОЦІОКУЛЬТУРНИЙ ФЕНОМЕН.....	274
ГУРТОВА К. М.,	
КАБАЦЬКА А. О.	
ПРАВОВИЙ СТАТУС ЛЮДИНИ І ГРОМАДЯНИНА В УКРАЇНІ.....	276
ГУРТОВА К. М.,	
СТАДНИЦЬКА Д. С.	
ТЕОРІЇ ПОХОДЖЕННЯ ПРАВ ЛЮДИНИ.....	278
ГУРТОВА К. М.,	
ШАПОВАЛ Ю. О.	
СИСТЕМА МЕХАНІЗМІВ ЗАХИСТУ ПРАВ ТА СВОБОД ЛЮДИНИ	
І ГРОМАДЯНИНА В УКРАЇНІ.....	279
ДАНІЛЕВИЧ А. В.	
МЕХАНІЗМИ ВПЛИВУ ТЕЛЕВІЗІЙНИХ ПЕРЕДАЧ	
НА ЕМОЦІЙНУ СФЕРУ ОСОБИСТОСТІ.....	281
ЄЛЬНІКОВА Н. І.	
ТРОЛІНГ ЯК АМБІВАЛЕНТНЕ ЯВИЩЕ В ІНТЕРНЕТ-КОМУНІКАЦІЇ	
КУРСАНТІВ-ПРАВООХОРОНЦІВ	282
КАБУСЬ Н. Д.,	
СИРОТЮК М. І.	
СОЦІАЛЬНА РЕАБІЛІТАЦІЯ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ	
ЯК СКЛАДОВА СТАЛОГО РОЗВИТКУ ДЕРЖАВИ	284
КАЗНАЧЕЄВА Д. В.	
АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ ЯК СКЛАДОВА	
СИСТЕМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ	285
КОВЕРСУН Н. А.	
ПРОЄКТНІ ТЕХНОЛОГІЇ НА ЗАНЯТТЯХ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ТА ЛІТЕРАТУРИ	
ЯК ЧИННИК ФОРМУВАННЯ ПРЕДМЕТНИХ	
КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ.....	287
КУПЧИШИНА В. Ч.	
КОНЦЕПТУАЛІЗАЦІЯ ПОНЯТТЯ «ЕТНІЧНИЙ КОНФЛІКТ».....	288
ЛАЗАРЄВ В. В.,	
КОВАЛЬ К. О.	
БУЛІНГ ЯК ПРОБЛЕМА СУЧАСНОГО	
УКРАЇНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА	290
НОВІЧЕНКО А. В.	
ІМІДЖ ПОЛІЦЕЙСЬКОГО ПІД ЧАС ВИКОНАННЯ	
СЛУЖБОВИХ ОБОВ'ЯЗКІВ	292
ОВЕРЧУК О. Б.,	
БАТЮХ А. В.	
МОВНА ПОЛІТИКА В УКРАЇНІ:	
ДОСВІД ЄВРОПЕЙСЬКИХ ДЕРЖАВ.....	294
ПЕРЦЕВА В. А.,	
ОСТАПЕНКО О. С.	
СОЦІАЛЬНО-КУЛЬТУРНИЙ ПРОСТІР НАРОДНОЇ КУЛЬТУРИ.....	296

Пріоритетним напрямком роботи з кадрами на сучасному етапі є створення ефективної педагогічної системи виховання співробітників правоохоронних органів.

Поліція є соціально значущим органом, що включає систему державних служб і організацій з охорони правопорядку. Підвищення престижу служби в Національній поліції України особливо важливо в сучасному суспільстві, в тому числі для підвищення рівня довіри населення. Формування позитивного образу співробітника поліції полягає в щоденній, планомірній роботі, що має довгостроковий і комплексний характер.

Список бібліографічних посилань

1. Про Національну поліцію: Закон України. *Відомості Верховної Ради*. 2015. № 40-41. ст.379.
2. Правила етичної поведінки поліцейського: Наказ МВС від 09.11.2016 № 1179 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1576-16#Text> (дата звернення: 20.10.2021).

Одержано 19.10.2021

УДК 811.342.725.1

Олена Борисівна ОВЕРЧУК,

кандидат філологічних наук,

доцент кафедри українознавства факультету № 2

Харківського національного університету внутрішніх справ;

Анастасія Вадимівна БАТЮХ,

курсантка 2 курсу факультету № 2

Харківського національного університету внутрішніх справ

МОВНА ПОЛІТИКА В УКРАЇНІ: ДОСВІД ЄВРОПЕЙСЬКИХ ДЕРЖАВ

Сьогодні питання захисту й розвитку державної мови, що гостро постало в суспільстві ще з часів отримання Україною незалежності, набуло особливої актуальності. Сприяло цьому прийняття в травні 2019 року Закону «Про забезпечення функціонування української мови як державної», що остаточно «визначає українську мову як єдину державну мову в Україні та покладає на державу обов'язок забезпечувати всебічний розвиток і функціонування української мови в усіх сферах суспільного життя на всій території України» [1].

І хоча ратифікація цього закону викликала в суспільстві значний резонанс, а деякі його положення, зважаючи на складну спадщину України в мовній сфері, – навіть стали причиною спротиву, особливо серед проросійського населення, незаперечним є той факт, що захист і розвиток мови повинні бути неодмінною складовою політики будь-якої цивілізованої країни. Державний статус українській мові сьогодні гарантує Конституція (ст. 10, 24, 53), особливості ж використання мови в різних сферах життя відтепер визначає Закон «Про забезпечення функціонування української мови як державної», прийняття якого на 28 році незалежності, нарешті, дозволило надати нашій мовній політиці системності й закрити більшість прогалин у мовному законодавстві.

Питання мовної політики в Україні й Закордоном, шляхів її реалізації та вдосконалення, розв'язання контроверсійних проблем на цьому ґрунті, ролі мови в збереженні національної культури й ідентичності тощо перебували в центрі уваги таких науковців як: Н. Артикуца, С. Гнатюк, О. Доценко, Г. Євсєєва, С. Зідорук, Г. Ковальчук, В. Нагорний, Ю. Прадід, Л. Симоненко, А. Токарська, Г. Черненко, О. Юрчук та інші. Попри активну розробку представниками різних наукових шкіл, численні спроби державного врегулювання мовного питання в Україні, чимало його аспектів і досі залишаються недостатньо вивченими. У зв'язку з цим цікавим буде проаналізувати досвід європейських держав у розв'язанні мовного питання з його проекцією на Україну.

І хоча Європейський Союз пропагандує багатомовність, мовна політика більшості європейських країн водночас характеризується націоцентричністю. Так, пріоритетними цілями мовної політики Європейський Союз вважає: вивчення двох іноземних мов, ранній старт у вивченні іноземної мови, зниження віку початку навчання другій іноземній мові, захист етнічних та регіональних мов, піднесення якості освіти вчителів, ширше використання загальноєвропейських мовних рекомендацій. Проте поза цими загальними вказівками кожна країна може вести власну мовну політику [2]. Наприклад, у Франції завдяки чіткому чинному законодавству мовне питання характеризується політикою монолінгвізму, що проявляється у впровадженні французької мови у всіх сферах життя, спрямуванні державної політики на підтримку, захист і розвиток французької мови. Відстоювати права національної мови й протидіяти надмірному впливові англійської державі допомагає існування у Франції національно свідомого суспільства, чого, на жаль, сьогодні не вистачає українській мовній спільноті.

Законодавство Німеччини, пропри значний вплив після поразки у другій світовій війні країн-союзників (США, Велика Британія, СРСР, Франція), також наголошує на важливості національної та мовної самобутності. Зважаючи на велику кількість емігрантів у цій країні, держава спрямовує багато зусиль на створення безкоштовних мовних курсів для вивчення та покращення навичок володіння німецькою мовою. Обов'язковим є знання німецької мови й для здобувачів освіти. Із 1996 року в Німеччині для перевірки рівня володіння мовою існує спеціальний мовний тест – «DSH» (Deutsche Sprachprüfung für den Hochschulzugang ausländischer Studienbewerber). В Україні досить тривалий час спостерігалися спроби створення подібних курсів, але справді актуальними вони стали лише після вступу в дію положення Закону про необхідність отримання державного сертифіката на рівень володіння державною мовою для окремих категорій громадян.

Мовна ситуація в Латвії й Естонії має багато спільного з українською, оскільки ці країни, як пострадянські республіки, зазнали значної русифікації. Проте після здобуття незалежності, на відміну від української влади, яка не тільки не намагалася подолати наслідки тривалого впливу російської мови, а й навіть продовжувала користуватися радянським законодавством у мовній сфері, політична еліта Латвії й Естонії спрямувала всі зусилля на відновлення статусу національних мов. Наприклад, у Латвії майже відразу державна мова стала обов'язковою у всіх сферах життя, єдиною мовою освіти, а для отримання громадянства населенню, яке проживало за межами країни, було уведено обов'язкову натуралізацію, складання іспиту зі знання державної мови. Естонія, як і Латвія, закріпила статус державної мови на законодавчому рівні й надала громадянство лише тим особам, які проживали на території країни, увівши для естонців, що проживають за її межами, та інших охочих отримати громадянство обов'язковий іспит на рівень володіння естонською мовою.

Отже, сьогодні наша влада, нарешті, усвідомила необхідність спрямування державної політики на зміцнення позицій української мови й відтепер вона повинна використовуватися в усіх сферах суспільного життя по всій території України. Проаналізований нами досвід європейських країн у розв'язанні мовного питання вказує, що реформи, спрямовані на покращення мовної ситуації в Україні, будуть найбільш ефективними при впровадженні консолідованої мовної політики. До того ж успішність мовної політики багато в чому залежить від існування національно свідомого, з чітко визнаними пріоритетами, здатного відстоювати свої права суспільства.

Список бібліографічних посилань

1. Про забезпечення функціонування української мови як державної : Закон України від 25 квітня 2019 р. № 2704-VIII / Верховна Рада України. *Відомості Верховної Ради (ВВР)*. 2019. № 21.
2. Левчук П. Г. Мовна політика в країнах Європейського Союзу та Україна. Аналіз та практики добрих практик. URL: <http://ekmair.ukma.edu.ua/handle/123456789/11404>

Одержано 11.10.2021